

Öppet brev till EFS styrelse

Enligt EFS Budbäraren har EFS styrelse nu såsom valda representanter för missionsorganisationen EFS antagit ett dokument om vigsel av samkönade par. Där uppmanas också läsaren att delge styrelsen sina reaktioner på detta dokument. Jag vill göra det här, om än i kort form. Jag har inför författandet av detta brev samrått om innehållet i dokumentet med f d missionsföreståndaren Bertil Johansson men vi har skrivit våra brev var för sig.

När frågan kom upp i EFS styrelse omkring år 2015 hade jag på flera sätt kontakt med både missionsföreståndare och ordförande i styrelsen och avrådde rätt bestämt ifrån att tillsätta en arbetsgrupp och formulera ett dokument i ärendet för beslut i styrelsen. Förslaget föll inte i god jord och nu har vi dokumentet här.

En fråga av mer formell art är om EFS har valt en styrelse för att besluta vad som är rätt eller fel i denna typ av frågor. Det är sant att vissa EFS-are känner "rädsla och försagdhet" inför dessa frågor och ropar efter en "tydlig och trygg vägledning". Men jag tror inte att ett beslut i EFS styrelse om vad som är rätt är ett fruktbart sätt att lösa en sådan oro. En "trygg identitet" är, som jag ser det, inte ens det som utmärker en kristen i alla frågor.

Det finns många frågor "som berör samlevnad, sexualitet och identitet" som behöver bearbetas. Det är förvisso sant. Men hur? Det är den avgörande frågan. EFS-dokumentet nämner till sist områden som "pornografi, onani, sexuell avhållsamhet, otrohet, skilsmässa, omgifte, samborelationer, celibat, transpersoners situation, queer identitet, könsbyte etc". Vilket ämne ska styrelsen ta beslut om nästa gång för att lugna folkets oro? Jag hoppas att det nuvarande dokumentet är ett olycksfall i arbetet.

Att EFS har valt in personer i styrelsen som inte vill stå för sin sak känns oroande. Det sägs flera gånger att dokumentet är ett uttryck för majoriteten i EFS styrelse. Samtidigt hävdas att de som avviker från majoriteten ändå står bakom dokumentet (s. 1). Är det något som befrämjar ett gott samtalsklimat? Styrelsen sägs värna om minoritetens existens och rättigheter men det gäller knappast minoriteter i styrelsen.

Så till själva saken. Den grundläggande "utgångspunkten" för hela dokumentet framgår av s. 3. Som jag förstår det består den av två punkter:

1. Det finns homosexuella människor, dvs. människor med homosexuell orientering.
2. Homosexuella människor skall leva i celibat. "Utlevd homosexualitet är inte förenligt med Guds vilja". De ska alltså inte gifta sig.

Det stora problemet blir då "vigsel av samkönade par". Om vi tar bort denna utgångspunkt skulle det inte behövas något dokument i detta ämne.

Den första frågan som då inställer sig är hur EFS ser på homosexuella par. Kan de vara medlemmar i EFS? De lever uppenbart i synd och vill inte sluta att synda. Kan en sådan vara anställd av EFS? Dokumentet ger inga klara svar på dessa frågor. Vad ska en missionsföreståndare eller en distriktsföreståndare säga utifrån de råd EFS styrelse nu ger till den som är beredd att viga ett homosexuellt par? Och vad ska de säga till dem som vill gifta sig? Får de rådet att lämna EFS? Det besvärliga med dokumentet är att det säger än si än så om homosexuella kristna. De är ibland välkomna inom EFS, ibland inte. Det avgörande tycks vara om de lever i celibat.

Den utsagda motiveringen för dokumentets utgångspunkt är i grunden att så har det varit förr. Det gäller både tradition och bibelsyn. Upprepade nyorienteringar i kyrkans historia tycks inte spela någon roll. Teologiska resonemang lyser med sin frånvaro. Etiska frågor i en luthersk tradition brukar i regel lösas utifrån övergripande bibliska teman, t ex kärlek, och inte utifrån enskilda bibelställen. Bibelsynssituationen bakom grundvalen för dokumentet påminner om den som rådde 1911 och 1970. I båda fallen valde EFS att ge plats för flera uppfattningar inom rörelsen. Som vägledande för EFS i dag hänvisar dokumentet till celibatära ledare av olika slag inom svenskt kommunitetsliv och inom den romersk-katolska kyrkan, en notis som skorrar i öronen inom den lutherska kyrkofamiljen. Jag tror inte att vi kommer undan de grundläggande frågorna kring homosexualitet utan att bearbeta själva sakfrågan, hermeneutiskt och teologiskt, och hitta ett sätt att acceptera att kristna idag har olika meningar i frågan. Nuvarande dokument lägger locket på för vissa frågor och fryser rådande läge. De råd och reflektioner som ges blir därmed av föga värde i sakfrågan.

Råden i dokumentet är i stort allmänna pastorala råd och i långa stycken välbeprövad erfarenhet. Men de tar inte de homosexuella på allvar. Såsom råd för dem som är beredda att viga samkönade par kommer dokumentet tyvärr inte, enligt min mening, att fungera. Såsom samtalsdokument är det svårhanterligt i sin absoluta bundenhet till den grundläggande utgångspunkten som varken diskuteras eller problematiseras. EFS styrelse har knappast uppgiften att säga vad som är rätt eller fel i fråga om homosexuell praxis.

På 1850-talet insåg EFS styrelse att det behövdes en ny bibelöversättning och började revidera Karl XII:s bibel. Men det visade sig inte var styrelsens uppgift.

Lund den 5 maj 2017

Birger Olsson

EFS missionsföreståndare 1988-1992